

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

AÑO XII

Reus Dijous 4 de Febrero de 1897

Nº 3.185

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes	P. 1
a provincies trinestre.	• 3.50
Extranger y Ultramar.	100
Almatriels, a preus convencionals.	100

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principales libreras d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallorquí, plaza Sant Jaume, 2.
No's retornan los originals encara que no's publicin.

CENTRO VITICOLA DEL VALLES
GRANS CRIADERS DE CEPS AMERICANS
E HISPANO-AMERICANS
EN
Montmeló, Parets, Montornés y Moncada

GUANOS PERA TOTS LOS CULTIUS
GUANO DELMAS CONCENTRAT
FABRICA A BARCELONA Y VALENCIA

25 hectáreas de Plantaciones

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

Propietaris viticollors, proveïdors dels principals Centres, comarcas agrícoles, vivers oficials y particulars del Extranger, Peninsula y Balears, premiats ab gran diploma de merit en lo Concurs vití vinicola de Badalona de 1892. Representació en totes las provincias d'Espanya.

Demànis lo Catálech General núm. 9 de 1896-1897.

Empelts.—Barbats.—Estacas.—Seleccions perfectas.—Autenticitat garantida.—Pera telegramas: ANTON DELMAS, Barcelona

Nostres GUANOS han obtingut, y obtenen cada dia més, un èxit extraordinari en las regions de major importancia agrícola. Contenen tots los elements essencials que las plantas necessitan y en la forma més convenient pera sa assimilació, enrobustint poderosamente las plantas, donant les una gran resistencia sobre las enfermedats que pesan sobre elles, aumentant lo rendiment d'un modo sorprendent.

Classificació del guano DELMAS

«Guano Delmas».—Arròs.—Adob complet è intensiu, especial pera l'cultiu del arròs.
«Guano Delmas».—Cereals.—Adob complet è intensiu pera l'cultiu de Cereals, Patatas, Hortaliasses, Aufals, etc.
«Guano Delmas».—Vinyas.—Taronjers.—Especial pera l'cultiu de las vinyas, taronjers y de tots los arbres.

Garantísem la composició de nostres Guanos sobre factura.

V. Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓN GENERAL

Ponent, 61, Barcelona

SUB-DIRECCIÓN

Mar, 46, Valencia

REPRESENTANT EN LA PROVINCIA DE TARRAGONA

Pere Fábregas, carrer S. Joan, 28 primer.—Reus.

• SE • RETRATA •
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
'LS LABORABLES A PE-
TICIO.
NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS. OPERA tots
LOS DIUMENGES.
TORRES. FOTOGRAFO
Passeig de Mata, 12,
REUS
1891 Días de despalg tots los festius.

arribar, de primer, à la unicitat de las llenguas oficiales, y, en ultim terme, y com à ideal de perfecció, à la llengua universal!

Al pobre boca-badat qui així los sent parlar lo deixan ab un palm de nas y persuadit, pero ben persuadit, de que realment allò es l'evangeli del progrés, de que aquell modò de parlar es lo que escau els homes aixerits y nets de clatell; y lo altre que s' diu, vuyts y nous y cartas que no lligan, fleumeries de sentiments nobles, si, y justos, també, pero, que no son fruya del temps. Lo mal s' encomanà molt més fàcilment que l' bé.

Ah! si la veu de la veritat pogués pervenir à tots los ensorbnats per semblant palica! Pero jo!... Aquest es lo mal: hi ha molta afició à engiponar una manera ó altre de judici sobre las cosas, à poca costa. ¿Com, si no fos per questa afició gàndula, se podría explicar que una gran part de la gent d'aquesta terra s' empasí com brescas las estupidesas del *Noticiero*? Pero jo!... ab mitja horeta de llegir ja han arreplegat opinió sobre l' petit y l' gros que està passant pel mon! Aixó fa que la gent d'aquesta mena, si posan, en una conversa, ó en un solt de diari, ferse seva una opinió que 'ls apareix defensable, ja poden punt à sas investigacions, ja son prou sabis, y, encara que 'ls planteu al cap del nas un estudi ahont la opinió que tenen es examinada y posada en la solfa que s' mereix, avans clourán las parpelles que no llegirán lo que 'ls fa prou falta. Per què s' han de ficar en llibres de cavalleria? Ells ja ho saben lo que n' hi ha d'aquestas coses. ¡Catalanistas! Veh! son una colla d' atrassats que volen tornar al temps que la vella filava. ¡Volquer que s' parli en català en los actes oficials de las associacions d'aquí, de Barcelona!!! y en los jutjats y tribunals, y en los Ajuntaments, y en la Diputació... ¡vàlgans Deu, y quinas estranyes! Això es bo pera 'ls antichs, però pera la gent del dia, pera 'ls civilisats de últims del segle xix!...

Pobra gent! Se las hén del progrés, parlan de la civilisació, retreuen la marxa que porta l' mon, y no estan enterats ni de la fórmula del progrés, ni del color que pinta la civilisació, ni de per ahont trascan les dèries del mon.

Los pobres caurán del ase, veurán aterrat tot l' edifici ilusionador de sa suficiencia, si podian comprender la petita veritat següent:

Una de las pocas cosas que l' Estat espanyol té de comú ab los Estats europeus, ab los qui son portes-estandarts de la civilisació, es precisament l' haverhi aquí catalanistas, galleguistas y euskaristas, qui pledejan ab ardor contra la enigualació de las respectivas llengües nacionals y contra la imposició de la llengua

oficial única. Si 'ls catalanistes (atrassats semi-salvajes, segons diuen) no tinguessim alsada la bandera de protesta contra la castellanisació y no defensessim à peu y à cavall això que diuen estranyesas dels catalanistes, Espanya perdria un dels pochs distintius qui la fan reconeixre com à Estat europeu, y hauria fet una camada més, y ben grossa, cap à la confusió ab l' endarreriment africà, qui la aura i la rascina y se la va fent seva com la serp à un pobret auçell.

Perque avuy, per tant de nou que vinga à aquells hierofans del avens, una de las características del moviment de la civilisació en la Europa, es la lluita, oberta y ardorosament sostinguda en tots los Estats, per la vida y per la dignificació de las llenguas nacionals enfront de la hegemonia de las que s' anomenan oficials.

Aném mirant:

A França reviuen y claman pera recuperar los seus drets de naturalesa tots los patois (ohl los impostors de las llenguas oficials tenen un tracte fi!). A la Gran Bretanya, las llenguas populars se les heuen de valent ab l' anglès, tant à Escocia com à Irlanda, com al país de Gales, com à les illes de Jersey y Guernsey. A Russia, 'ls Finlandeses lluyen y triomfan en la defensa del seu llenguatge contra'l rus. A Alemania, se redressan sota'l joc del imperi prussià los Alsacians-Lorrances ab lo francés, los habitants de la Posnania ab lo polonés, y 'ls del Slesvig ab lo danés. A Austria-Hungria guerrejan per los drets de sa llengua totas las nacionalitats: en la Bohemia 'ls txecos, en la Galitzia 'ls polonesos, en la Istria 'ls italians, en la Transyluania 'ls Rumans... En la Suissa, no hi baralles, perque en sa terra ditxosa governa'l seny, y 'ls drets son equitativament reconeguts à totas llenguas dels països de la República. A Bèlgica, flandesos y walons sosténen de temps una enverinada campanya pera defensar, aquets la hegemonia oficial del francés, y aquells pera destruirla mitjansant lo co-regnat de las dues llenguas del Estat... Precisament ara mateix està prenent aquesta lluita unas proporcions desusadas, que serien alarmadoras en un país de menos sanch-treda.

Me sembla que ab questa enumeració n' hi hauria prou pera fer una mica de dissipate en las ideas que sobre l' estat y la marxa del mon tenen aquells contradictors del Catalanisme.

Pero no vull poser punt à aquest article, sense asenyalar un altre aspecte de la cuestió: Ja us devéu recordar d' aquell intent de llengua universal que, empres per Schleyer, donà per resultat la proclamació del *volapük*. Prou hi havia gran saber y gran ingenio en la conjuminació de la nova llengua, pero s' apagaren los grans entusiasmés que despertà, y era ja

AVÍS

D. MARINA GAVALDA CAPARÓ
LLEVADORA

Aprobada per la Real Academia de medicina y cirugía de Barcelona.

S' ha establegit en Reus, carrer del Galló, número 22, pis primer.

SECCIÓN DOCTRINAL

Sobre l' atrassament
dels catalanistes

Hi ha gent qui, de bona fe, s' pensa que la major part de las revindicacions de la causa catalanista son

ells d' un modo de pensar y de sentir atrassats, que no van à la hora ab las ideas y sentiments predominants en l' actual estat de la civilisació.

casi se ningú se'n recorda. Vetaquí que un d'aquells dies surt un competidor del pare *volapük* y, tocant totes las campanas, anuncia al mon que ha descobert la llengua universal, una llengua fácil, completa, de bon spendre pera tothom... en ti, lo que's necessita pera aquest gran pas que ha de donar lo mon. «Sabéu com aprecia aquesta provatura lo diari *Le Temps*, qui, ab rehò, passa per orgue dels qui no miran altres respeutes que 'ls del progrés *ordenat*? Fixéusí en lo que diu aquesta especie de Gazzeta de la burgesía ben mantinguda, prudent y despreciosa. Diu: Que las llengües ni s'inventan ni s'imposan; que son obra de la collectivitat y ab ella's casan; que en temps antichs hi hagué com una especie de l'engua universal ab lo llatí; que en lo sigle XVIII caygué aquesta hegemonia del llatí; essentne hereua la llengua francesa; pero que aquesta hereutaje li ha durat poch al francés, per quant los Estats veïns «al rependre conciencia del llur geni s'han dedicat al manteniment dels drets de la seves llengües nacionals», fent la competència al predomini del francés.

De manera, ve a dir aquell diari, que la tendència actual es lo renovament de la vida entera de les Hèngues nacionals; y aquest renovament es una forsa impulsora de la civilisació, en quant es lo complement y com la condició d'espandiment de las energias del geni dels pobles.

Per això degué dir aquell humanista americà, segons referí'l Dr. Rubió y Lluch en sa primera conferència de Literatura Catalana, que, quan se pert una llengua, mor una part de la humanitat.

Y ara, diguéu: «Qui es que va cul-arreras, los catalanistas, ó 'ls sabis de gatzetilla que 'ls acusan y malparlan?»

N. VERDAGUER Y CALLÍS.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIÓNS METEOROLÒGICAS
del dia 3 de Febrer de 1896

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'obser-vacio	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humitat	PLUJA en 24 h.	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER-pa-ticula
6 m.	765	63	0"	10	particula	
3 t.	765	63	0"	10	particula	

HORAS d'obser-vacio	TEMPERATURAS	VENTS	NUVOLS			
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can
9 m.	Sol. 24	8	15	0	03	
3 t.	Sombra 18	8	17	0	Cumul. id.	05

La vida científica en que ha entrat fa dos anys l'*Ateneo Barcelonés*, té grandísima importància. La influència del Catalanisme, s'ha deixat sentir d'una manera tan gran, que bé's pot creure que únicament a ella a torrat a recobrar verdadera importància que tenia i forzosament deu haver de tenir.

Mes, no eruguin nostres llegidors, que 'ls catalanistes del *Ateneo de Barcelona* s'agrupen exclusivistes com son y han sigut sempre los *castellanists*, no; los catalanistes venhen ab bon gust eom contribuixen a la vida científica d'aquella corporació elements castellans, francesos y demés; son principal objecte es que s'pugui desarrollar ab verdader coneixement de cansals los temás que forman lo plan d'estudis per tractar de demostrar la personalitat de Catalunya per sos elements naturals y ètnichs y per las manifestacions del poble català desde las elementals del Folklore fins á las mes reflexivas del Dret, de la Ciència y de l'art; anunciantse ja de moment la celebració de vintisset conferències que s'han ofert á donar altres tantas persones de molt valer en Dret, Literatura, Cièncias y Arts.

Ab verdader entusiasme, doném la enhorabona als companys de Barcelona, que ab tan acert venen treballant per la causa del regionalisme català; lo que en definitiva ha de venir á ser causa de que nostra patria puga tornar en son dia, á ser lo que havia sigut, quant ingerencies purament extranjeras li venian fent perdre son verdader caràcter.

Dilluns á la nit tinguerem lo gust de saludar en la redacció a nostre estimat amich y paisà, lo distingit escriptor y lloretat poeta D. Francisco Gras y Elías, qui's trobava accidentalment en aquesta sa ciutat natural de regres de Falset, abont li portaren assumptos referents a una obra que te projectat lo publicar.

En lo correu d'ans d'ahir marxà á Barcelona sa actual residència, des d'on aviat id nou. Aquello feia uns dies a casa, signallava el seu bisbe i obispo.

Los balls de carnaval donats en los salons de las societats «El Olimpo», «El Alba», «Centro Republica-

no Democrático Autonomista» y «Juventud Reusense» ans d'ahir á la nit, festivitat de la Candelera, se veieren molt concorreguts, si bé las disfresses no hi abundaren.

A causa de no haverse reunit suficient número de senyors regidors abir á la nit l'Excm. Ajuntament no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria.

Ha mort á Barcelona després de llarga y crudel malaltia, D. María Rosa Miró de Grañén, carinyosa mare de nostre estimat amich y company en la premsa D. Robert M. Grañén.

Las bellas qualitats que adornavan á la mare de nostre amich li tenían captadas molts simpaties en la ciutat comtal.

Enviém al Sr. Grañén nostre més sentit pésam y li desitjém la més cristiana resignació pera sufrir una pàrdua tan sensible com ho es la d'una mare.

Hem rebut lo segon número del setmanari *Lo Tap de Suro* que veu la llum pública á Agullana.

Com lo primer no arribá á nostra redacció, li retorném lo carinyós saludo que en ell dirigia á la premsa y li desitjém llarga vida.

Nostre estimat colega la *Revista Gallega* de la Corunya, reproduueix en las columnas de son últim número l'artícle que publicava nostre no menos estimat company *La Renaixença* de Barcelona, titulat «La inauguració de la càtedra de la literatura catalana en la Universitat de Barcelona».

Molt nos plau que dit ilustrat colega's fassi eco en aquella antiga nacionalitat de tot quant indica avens en la nostra campanya contra'l Poder central.

Aquells periódichs patrioters que tant s'indignaren per las frases que temps endarrera s'atribuïfan á uns politichs ó periódichs nort-americans comparant á Espanya ab Turquia, se podrian fixar avuy, si no's dolessin encara vergonya del mal que al país han fet y del ridicol en que han caygut, en certa analogia de situacions, no diré entre aquell país oriental y Espanya, pero si entre 'ls governs de Madrid y de Constantinopla.

Ja ho sabém que no es gayre agradable al amor propi nacional véures objecte de semblants comparacions. Pero més práctich y fins més digne que enraiar-se fent escàndol per frases que al fi no eren més que la expressió d'opinions particulars, no oficials ni molt menos, era procurar destruir en lo possible las ideas que mass generals en los Estats Units, fan passar á Espanya per un país de nivell moral, social é intel·lectual de lo més rebaixat. Per a fer cambiar la opinió d'un país se necessita molta dignitat, molta serietat y molta constància, qualitats totes que no sobressurten pas en lo caràcter dels patrioters de per aquí.

La veritat es que fins es estrany que 'ls que tant parlaven sempre de la dignitat nacional acceptin avuy tant mansament los rumors que corren, y que en lo cós d'esser certs colocaran á Espanya á un nivell ben semblant, políticament parlant, del Imperi turc. Las potencias europeas imposan al govern del Sultà les reformas que en son Imperi te d'introduhir, com acabava per imposarlas al de Madrid lo President dels Estats Units. Aquelles acceptan ó modifiquen los projectes de reformas de Creta y d'Armenia, com lo Gobern de Washington exigeix un criteri més expansiu en las novas lleys administrativas de Cuba. Los embajadors de las grans potencias á Constantinopla se converteixen en un organisme de la política turca, com l'embaixador nort-americà á Madrid apareix, segons veu pública, un factor important de la política ultramarina d'Espanya.

Nosaltres casi ni ns stremim á culpar al senyor Cánovas, qui tot ho nega, pero del qui estém convenuts que sols per creure que no hi ha altre remey, se presta á aquestas humiliacions. Sols observém tristament lo abatuda que ha quedat la premsa del *ledón espanyol*, de la *dignidad nacional*, de la *honra de la patria*, etc. etc., que tant s'exclamava per frases sense importància pronunciadás molt lluny, y que ara no sab coneixer las verdaderas humiliacions que 'l país sofreix, en bona part consecuència necessaria de las seves imprudències, imprevisions y desconeixement de las cuestions colonials.

Las Companyias dels Camins de ferro del Nort, de Medina del Camp á Salamanca, y de Medina del Camp á Zamora y de Orense á Vigo, avisen al públic que a partir del dia 15 del actual, incessiu, quedará anulada la Tarifa especial número 7, pàrrafo 1 del Nort (M. S. número 17 de la Companyia de Medina á Salamanca), aprobada per Reals ordres de 24 d'Agost de 1891 y 3 de Maig de 1893, y vigent desde lo 15 de Juny de

1893, per lo transport, en petita velocitat, de Vins del Rey, Vinegres y Rabí fresch ó premsat pera fer vi, entre estacions d'aquesta Companyia y de las de Medina del Camp á Salamanca, y de Medina del Camp á Zamora y d'Orense á Vigo.

L'últim número del *Euskalduna*, semanari fuerista de Bilbao, publica lo sumari següent:

Pseudo tuerismo—Males de Euskaria III. Cruzamiento de razas.—Julian Argiñaz, poesia en vascuence, per don Felipe de Arrese y Beitia.—El señor Gobernador, per don Juan de Larrauri.—Alkartasuna; un certamen de esta Sociedad.—Chimbadas, per don P. de Mugica.—Sirimiri.—Poesia en vascuence.

Segons nota que se ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat abir per varias espècies poja la cantitat de 1047,24 pessetas.

La «Gaceta» publica una circular sobre exencions de quintas cual part dispositiva diu així:

«Los minyons declarats sorteables als efectes del Real decret de 29 d'octubre últim tenen, mentres no arribi lo justificant que acrediti la existència d'un germà ó germans en l'exèrcit, la situació de soldats condicionals ó reclutas en dipòsit, incloyentlos, no obstant, oportunament en lo sorteig supletori al sol efecte de determinar son número pera'l cas de que la exenció, després d'arribat lo justificant, fos denegada.

Si'l fallo fos favorable á la exenció, se determinaria la situació de soldat condicional ó recluta en dipòsit en definitiva.

Lo fallo definitiu d'aquestas condicions lo donrà la comissió mixta en quant tinga á sa disposició lo justificant respectiu.

Los minyons que estiguin ja sortejats no s'inclouen en lo sorteig supletori encarque el fallar la exenció sens que constés aquell dato se 'ls hagi classificat com soldats sorteables y manet incloure en ell.

Quan després d'otorgada una exenció per real orden s'hagi tornat á fallar en sentit negatiu per virtut de documents que hagin produït la nova revisió del expedient, s'entendrà desde ara subsistent lo fallo que recaiguí, en vista dels documents presentats.

Los casos en que, á judici dels interessats, s'hagi prescindit d'algún fet de forsa decisiva, poden aquells acudir en instància al ministeri de la Guerra dintre del plazo de 30 dias, demandant la revisió del fallo, acompanyant la documentació que justifiqui'l fet que ha de produïr la exenció ó referent al fet que obri ja en l'expedient.

Podrán fer us d'aquest recurs los minyons declarats sorteables, á pesar de dependir la prova pera la exenció de la arribada del justificant de la existència en filas d'un germà ó germans ab arrèglio al art. 70 del decret de 29 de Juliol últim.

JUDICIS CRIMINALS DEL MES DE FEBRER DE 1897

SALA PRIMERA

Dia 4.—Jutjat de Tortosa, per disparo, processat Joseph Borrell Escrivá; Ponent, Sr. Lluch; Lletrat, Sr. Osovio; Procurador, García.

Jutjat de Falset.—Per rebó, Severino Domenech y altre; Ponent, Sr. Polanco; Lletrat, Sr. Virgili y Musté; Procuradors, Peñarrubia y Martí.

Catalunya

TORTOSA.

Molt senyor meu y amich: La premsa tortosina tota á excepció del periódich *Los Debates*, ha emprès una campanya moralizadora en contra del caciquisme regnant y han excitat tant y tant los ànimis del veïnat al terli veure las coses claras de las coses y denunciant fets que horripilan, que may's havia vist als tortosins tan indignats, puig ni encara los que no s'hàn barrejat may en política incluyint-hi 'ls que d'ella n'hi han entés may una lletra, per los carrers, cafés, cassinos, societats, en tots los llocs no se sent sino un confús clamoreig de veus que profereixen blasfemias, amenassas, altres queixas y encara moltes maledicions contra gent elevadíssima. Veritat es que'l caciquisme regnant ha portat los seus abusos inmorals, y á més d'executarlos á la descarada y manera de reto pera'l poble de Tortosa, á un terme mes encara que calmat, puig que en ajuda d'un ingrati fill predilecte d'aquesta ciutat, desafian en inaudit cinisme las justas proclamacions del veïnat que pera son apoyo conta en la majoria dels regidors que forman part del Ajuntament. Los tortosins fan, ab motiu, blau de sas iras al boticari Sr. Monner, gendre del Sr. Alcalde, redactor de *Los*

Debates orga del Sr. Bosch y monterilla segons La Verdad. Ahir foren dos regidors lliberals los que feyan estorb, se processaren per procediment descubert per lo Sr. Bosch en contra del Marqués de Cabrifana y se 'ls tregueren del devant; pero avuy, avuy se tracta d' altres abusos mes sagrats, mes indignes y mes cobarts encara.

La majoria del Ajuntament en numero de tretze regidors, sense comptar dos que ja han mort, los des que per lo procés estan suspesos de son càrrec y altres que s' mantenen neutrals y alguns que per no barrejarse en aqueixas lluytas que de vegades perjudican los interessos, s' han retirat, apoyan tota en pública sessió uns y en secret altres, le rehó que en sa protesta oral te "el poble fortísi. Pera mostra basta un botó y à exposarlo vaig pera que jutjin sos lectors dels abusos que s' cometan avuy no podentse fer d' altres. L' Alcalde, encara que aislat per algo té la vara y secundat per son gendre Sr. Monner, (donchs com diu Angel del Arco en son juguet cómich *solo para hombres* «Alcaldes, conozco yo qui no saben donde tienen la mano derecha», lo nostre obra era inspirat per son gendre, c m las forsas li permeten y en sos arrebatats deixa cessants à pobres pares de familia; y quan aquells van à cobrar sos habers devengats en la depositaria municipal, se 'ls contesta que no hi han fondos y... rodri la bola. Don Joan Ribas y Gots, un dels regidors processats, se brindà desinteressant en satisfactòria de la seva butxaca particular los habers de quants empleats se li presentessin ab un recibo del senyor Alcalde, per que havia arribat al colmo la necessitat en los empleats municipals, à qui se 'ls adeudavan cinch mesos y com no hi havian diners en fondos municipals, lo citat senyor Ribas en las funcions de son càrrec proposà, y tou acceptat, adelantarlos cantitats que al menos los alivessin. Donchs, he: lo diumenge pròxim passat deixà cessant al encarregat de las obres municipals don Agustí Ferrando; cessant perque manifestà haver vist en dessgrat certis abusos (que en son dia seran públichs) y com los altres anà a demanar recibo, com sempre havia fet, al Sr. Alcalde pera cobrar lo que se li adeudava, y'l Sr. Pedrola li contestà en la desfazadés que 'l caracterisa: que se 'ls fes ell lo recibo y l' humil jorner no pogue cobrar dels fondos particulars del senyor Ribas y menys encara d' *ahont may hi ha fondos quan deurian sobrarne sempre*. Quan lo Ferrando entrístit me referí l' pas, me va conmoure de tal manera que se m' olvidà preguntarli si en sa casa tenia pa pera sa esposa y fills, pregunta que en tot y sé indiscreta no humilla, avans repuja, que ell donant crèdit à una paraula que sembla deuria ser irrevocable, fià al Sr. Alcalde 'l travall de sos brassos à canvi d' uns trossos de metall en que comprar pá pera sos fillets. Los abusos de major cuantia que deixo al tinter (perque no son per dirse) superan en total de la mostra: jutjin los lectors.

La companyia del senyor Bonaplata ha sigut molt ben acollida en aquesta localitat. Si'l públich no l' ha correspost com mereix, als rigors dels temps se deu atribuirlo, encara que de tots modos ha demostrat à D. Teodor Bonaplata que sa voluntat farà omplir l' espanyol teatre del carrer de Campomanes. Lo dijous passat s' estrenà la aplaudida comèdia de D. A. Ferrer y Codina, «Toreros d' hivern», que fou molt ben rebuda y millor interpretada, lo que valgué als actors y à son autor que fou per dos vegades cridat al palco escènic, una salva de nutrients y spontanis aplausos. Avuy anuncia l' cartell la última d' abono y à petició dels admiradors de don T. Bonaplata s' en obrirà un altre de deu funcions. Avuy se posará en escena l' aplaudit drama «La Carcajada» a complacencia als abonats.

Ans d' ahir l' Aquilon desenfrenà son carro que durant tot lo dia assotà d' una manera may vista nostras casas tirant a terra à son pas algunas parets y objectes exposats à sus furias.

Son affcm. amich y s. s.

JOSEPH FERRÉ Y GENDRE.

REMITIT

Sr. Director de LO SOMATENT.

Molt senyor meu y estimat company: L'òlibre «Espanya en fin de siglo», en lo segon tomo que està encuadernantse y próxim à repartirse, se publica la Música en fi de sigle del Comte de Morphy, la Espanya política en fi de sigle de don Emili Castellar; la Espanya jurídica en fi de sigle de don Francisco Silvela; y la Espanya literaria en fi de sigle de don Joaquim Dicenta,

En lo que 's refereix à aqueixa província, publica també travalls relatius als senyors D. Joan Vilella y C., D. Francisco Perpiñá, Senyors Mayner Pla y C., D. Lluís Quer, y's Senyors Izaguirre y C."

Pero tenen que apareixer tan bé travalls relatius als senyors Ferrer Debenoth y C., Senyors Hernández Puig y C., D. Anton Pascual y C., D. Joseph Soler y Suqué y D. Emili Valvè.

Com un llibre d' aquestas condicions, en lo que ha sigut necessari recullir datos relatius à la major part dels industrials d' Espanya, no s' improvista, y com fa ja molt temps que 's feren les adhesions d' eixe provincia, prego à vostè com un favor especial, que 'm fassi l' obsequi de publicar aquesta carta en son apreciable periòdich, pera que arribi à noticia dels senyors subscriptors, la urgencia que aquesta empresa te de rebrer los datos que li faltan.

Anticipant à vostè las gracies, y pregantli que m' envihi un número del en que fassi la publicació, tinch molt gust en reiterarme de vostè atent company s. s.

q. b. s. m.

JOAN VALERO.

SECCIÓN OFICIAL

Registre Civil

dels dias 1 y 2 de Febrer de 1897

Naciments

Enriqueta Cochs Llauderó, de Eurich y Francisca. — Francisco de Assis Borrás Martí, de Joseph y Francisca. — Joseph Gugat Adserá, de Francisco y Tecla. — Teresa Agrás Prats, de Joan y Rosa.

Matrimonios

Magí Sanahuja Ferré, ab Angela Pamies Pamies.

Defuncions

Maria Constanti Miquel, 40 anys, Estrella, 6. — Teresa Attiga Agramunt, 63 anys, S. Jaume, 41. — Anton Estela Giné, 70 anys, Bages, 12. — Enriqueta Fayrén Ferré, 21 mesos, S. Celesti. — Joseph Simó Roig, 42 anys, Plassa de la Sanch, 17.

Matadero Pública

Bestiars sacrificats pera l' consum en lo dia d' ahir

Glas	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous	1	255'600	51'12
Badellas			
Bens	49	652'	130'40
Cabrits	3	16'	3'20
Tocinos	11	645'	141'90
Desputillas de bestiar de llana y pel			326'62
Total adeudo			15'13
			341'75

SECCIÓN RELIGIOSA

Sant d' avuy. — Sant Andreu.

Sant de demà. — Santa Agueda.

SECCIÓN COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 2

De Marsella y escalas en 2 dias, vapor «Biolibah» de 982 t., ab efectes, consignat à Ferrer y Marz. De Barcelona en 6 horas vapor «Carmen» de 632 ts., ab tranzit consignat als H. de B. Copez. De Nova-Orleans en 68 dias vapor «Catalina» de 632 ts., ab carregament de dogas, consignat à Joseph M. Ricomá.

Despatxadas

Pera Buenos Aires y escalas vapor «Biolibah», ab efectes. Pera Barcelona, vapor «Iberia», ab tranzit. Pera Orán b. g., «Francesco Salvini», ab lastre. Pera Passejós y escalas vapor «Carmen», ab efectes. Pera Barcelona, vapor «Borambio», ab transit.

Nota de las operacions de Bolsa que 'ns ha facilitat l' agent D. Joaquim Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Rof.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona à las 4 de la tarda d' ahir:

Interior	66'05	Fransas	18'20
Exterior	78'94	Orenses	
Amortisable	98'	Cubas 1886	96'6!
Aduanas	96'	Cubas 1890	82'12
Norts	27'20	Obs. 6 0 0 Fransa	92'
Exterior París	64'18	Obs. 3 0 0 »	51'65
París	24'30	Londres	31'35

BOLSI DE REUS

Cotizacions realisades en lo dia d' ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	16'03	Fransas	18'30
Exterior	78'92	Cubas velles	96'5
Colonial	76'25	Cubas novas	89'34
Norts	97'26	Aduanas	96'12
Obligacions Aïnsas	86'87	Obligs. 3 0 0 Fransas	84'50

PARÍS

Exterior	61'9	Norts	18'35
Paris	98'30	Londres	34'35

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. Illes, D. Joan Llauderó Prats y D. Joan V. Illes Vallduví.

Londres	90 dif.	00'00	diner	8 dív.	00'00
Paris	8 dív.	00'00		Marsella	00'00

VALORS LOCALS	DINERS PAPELARS	OPERA
ACCIÓNS	010	010
Gas Reusense	850	850
Industrial Harinera	500	600
Banch de Reus	500	500
Manufactura de Algodón	75	400
C. Reusense de Tramvias	415	0

privilegiadas al 5 per cent.

TELEGRAMAS

Madrid, 2.—La vinguda del marqués de Apetegua pot complicar la coestió de las reformas, per despertar algunas gelosías entre 'ls demés partits cubans que no 'l consideran com representant d'alt ni mènos com delegat de la Junta de defensa.

Aixis ho comunica avuy en carta al Sr. Cánovas lo diputat reformista Sr. Dolz.

—A tres cuarts d' onze ha mort à Sevilla la infanta D. Maria Lluisa Fernanda, viuda del duc de Montpensier.

—Telegrafian de Formentera (Murcia) que un horro incendi ha destruït 20 cases.

S' ignoran més detalls.

—Telégramas particulars rebuts de la Habana diuen que à la província de Pinar del Rio, lo dia 24 del passat Janer, lo comandant d' enginyers Sr. Cuadra, ab forças d' enginyers, infanteria de marina y voluntaris, trobà una forte partida insurrecta emboscada en la manigua prop de Guanes al extrém de dita província.

Los rebeldes després d' una hora y mitja d' empenyat foc, durant lo qual mataren lo cavall del capitá Alcántara, y l' del tinent de la columna, abandonaren ses posicions.

Lo tinent de la columna, al devant d' una companyia d' infanteria de Marina, atacà els rebeldes.

En aquesta carga l' enemic reculà y allavors se procedí a curar als ferits; y cuan estava ocupat lo metje en aquesta cura, carregà altra vegada l' enemic sobre las forças lleals, ferint à un practicant y à un enfermer.

S' uniren després las forças de la columna Melguizo, formant un núcleo que arribà à las lomes de Chaces.

Aixis reforsjà la columna del comandant Cuadra, va derrotar als rebeldes, y 'ls hi va ocasionar moltes baixes.

Eu aquesta acció atacaren ab energia al enemic les forças de Sant Quintí.

Se distingi també, contribuïnt al èxit del combat, lo capitá d' artilleria Sr. Tapia, dirigint una pessa, ab sos custers disparos sobre 'ls grups fugitius, colocant entre ells tres granades que causaren grans destrossas.

—Lo telégrama oficial rebut avuy de Cuba, dona compte d' haverse presentat dos insurrectes més.

També dona compte de varijs topemants sense interès.

París 2.—Comunican de Atenes que aquest matí s' han rebut allí graves notícias de Crèta.

Los crist

SERVEI DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona	9'00 m.
5'04 m. correo (per Villanova y Vilafranca)	1. ^a , 2. ^b
tercera.	
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes. (per Villanova).	
12'41 t. mercancías, segona y tercera.	
1'57 t. correo (per Villanova.)	
100 t. De Barcelona á Reus	
5'25 m. (per Vilafranca).	
9'46 m. (per Villanova).	
15'8 t. per id.	
7'89 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes)	

De Reus á Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.	
De Mora á Reus	
4'21 m. — 8'00 m. — 12'01 t. — 6'04 t. — 7'36 t.	
3'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.	
— A. Atres sorties d' dies en horari de sortida.	
De Tarragona á Reus	
7'30 m. — 12'35 t. — 4'30 t. — 8'20 p.	

TOS CATARROS

Sia de sanch herpética, sia humida ó seca, provinçiu de pecazón ó de irritació de gola, etc., prenentlos agradables é infalibles **Con-**

pectoriales de Miret calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la dirá curació per antigua y rebeldia que sia; facilitant en tots cassos la expectoració admirablement. Preu de la capsula de 24 presas **cuatre rals**. Dipòsit en Reus, farmacia **SERRA**.

Arrabal Sta. Ana, 80 y Noya, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engrós deuen dirigirse al autor **MIRET**, farmacéutich, HOSPITA-

LET (Barcelona). Madrid: **SR. SANJAUME**.—Horno de la Mata, 15, Dipòsit de productes químichs.

Así també en el dipòsit de productes químichs de **SR. GARRIGA**, calle de la Riera, 10, en Barcelona.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.

Anuncis, á preus convencionals.

En Reus, un mes. — En provincias trimestre.

Extranger y Ultramar.